

16. 9. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K osvojení zletilého

Vedle hojně užívaného institutu v rámci rodinného práva, kterým je tzv. osvojení nezletilého, v laické veřejnosti nazývané adopce, existuje nově také institut osvojení zletilého. Soukromé právo před rekodifikací neznalo pojem osvojení zletilého, ten byl zaveden až 1. 1. 2014. Problematická byla zejména situace, kdy mohly být osvojené pouze děti nezletilé, což mnohdy vedlo k rozdělení rodiny, a to mohlo způsobit dle mého názoru až dlouhodobější psychické následky osvojovaných i zletilých dětí. Zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník nyní po rekodifikaci rozlišuje dva druhy, kdy lze zletilá osoba osvojit. Jedná se o případ, kdy osvojení je obdobou osvojení nezletilého a o případ kdy není jeho obdobou.

Rovněž jako při osvojení nezletilé osoby, vystupují u osvojení zletilého subjekty osvojitele a osvojence. Za osvojence je považována osoba, kterou osvojitel přijme za vlastní. Mezi podmínky, které musí osvojitel při osvojování splnit, patří zletilost, svéprávnost a také řádný způsob života, z kterého je patrné, že bude dobrým potenciálním rodičem a dále dobrý zdravotní stav, který ho nebude omezovat v rodičovských povinnostech.[1]

Ustanovení § 847 občanského zákoníku stanovuje podmínky pro osvojení v případě, že se jedná o obdobu osvojení nezletilé osoby. Jsou jimi (i) přirozený sourozenec osvojovaného byl osvojen tímž osvojitelem, (ii) v době podání návrhu na osvojení byl osvojovaný nezletilý, (iii) osvojitel pečoval o osvojovaného jako o vlastního již v době jeho nezletilosti nebo (iv) osvojitel hodlá osvojit dítě svého manžela. Důležité je také, aby osvojení nebylo v rozporu s dobrými mravy[2] nebo jestliže by osvojení bylo v rozporu s odůvodněným zájmem jeho pokrevních rodičů.[3] Z výše uvedeného vyplývá, že se jedná o výčet taxativní a také alternativní. To znamená, že stačí prokázání naplnění nejméně jednoho z uvedených důvodů.[4]

V druhém případě, kdy osvojení není obdobou osvojení nezletilého lze osvojit zletilou osobu výjimečně z důvodů hodných zvláštního zřetele, pokud to je přínosné pro osvojitele a osvojence navzájem, nebo v odůvodněných případech alespoň pro jednoho z nich a není-li na újmu důležitých zájmů potomků osvojitele nebo osvojovaného.[5]

Za důvod zvláštního zřetele se dá považovat například situace, kdy mezi osvojitelem a osvojovaným vznikne vztah jako mezi rodičem a dítětem, avšak nebudou zde dány podmínky pro osvojení, které je obdobou osvojení nezletilého, a to buď tím, že nepůjde vztah mezi osvojitelem a osvojovaným podřadit pod jednu z možností § 847 odst. 1, nebo tím, že vztah mezi osvojitelem a osvojovaným bude porušovat ustanovení o osvojení nezletilého, které se použijí obdobně. Takovým příkladem je například nedostatečný věkový rozdíl mezi osvojitelem a osvojovaným.[6]

Závěrem lze konstatovat, že osvojení zletilého je významné zejména v rámci dědického řízení, vzhledem k tomu, že osvojencem dědí po zůstaviteli v první zákonné dědické třídě a také nevstupuje v dědické právo osvojitele vůči jiným osobám.[7] Mám také za to, že je důležité přihlížet k celkovému mentálnímu vývoji zletilého - osvojovaného a osvojitele a také již osvojeného nezletilého, v případě, že je sourozencem zletilého. Každá situace by měla být pečlivě a individuálně prozkoumána příslušnými úřady se zřetelem k vzájemným sociálním vztahům a vztahům osvojovaného k osvojované rodině.

-
- [1] Rodina a manželství. Osvojení zletilé osoby je možné od 1. 1. 2014. vzory.cz [online]. 2015 [cit. 10. 3. 2015].
- [2] § 846 zákona č. [89/2012](#) Sb.
- [3] § 847 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb.
- [4] HRUŠÁKOVÁ, Milana. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975), 1. Vydání. V Praze: C.H. Beck,2014, s. 769.
- [5] § 848 zákona č. [89/2012](#) Sb.
- [6] HRUŠÁKOVÁ, Milana. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975), 1. Vydání. V Praze: C.H. Beck,2014, s. 782.
- [7] Rodinné právo. Osvojení zletilého jako nový institut NOZ. obcanskyzakonik.justice.cz [online]. 2015 [cit. 10. 8. 2015].

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Vada koupené věci – kdy zjištěné nedostatky zakládají kupujícímu práva z vadného plnění a kdy nikoliv?](#)
- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)